

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

תורה – במדבר פרק כב'

(ח) ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר פאשר ידבר יהוה אלי וישבו שרי מואב עם בלעם: (ח) ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר פאשר ידבר יהוה אלי וישבו שרי מואב עם בלעם: (ח) ואמר להון ביתו הכא בליליא ואתב יתכון פתגמא כמא די מליל יי עמי ואוריכו רברבי מואב עם בלעם: (ט) ויבא אלהים אל בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך: (ט) ויבא אלהים אל בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך: (ט) ואתא מימר מן קדם יי לות בלעם ואמר מן גבריאי האליו דעמך:

(י) ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן עפר מלך מואב שלח אלי: (י) ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן עפר מלך מואב שלח אלי: (י) ואמר בלעם קדם יי בלק בר עפור מלכא דמואב שלח לותי:

(יא) הנה העם היצא ממצרים ויכס את עין הארץ עתה לכה קבה לי אתו אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו: (יא) הנה העם היצא ממצרים ויכס את עין הארץ עתה לכה קבה לי אתו אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו: (יא) הא עמא די נפק ממצרים וחפא ית עין שמשא דארעא כען איתא לוט לי יתה מאים איכול לאגחא בה קרב ואתרכנה:

רש"י

כמ"ס רש"י צפ' צראשית צתיבה איכה. אך צא לצלעם לטעות כי הוא טעה) אמר פעמים שאין הכל גלוי לפניו אין דעתו שזה עליו אף אני אראה עת שאוכל לקלל ולא יבין:

(י) בלק בן עפור וגו' – אף על פי שאינו חשוב בעיניך חשוב אני בעיני המלכים: (יא) קבה לי – (במדבר רבה) ז' קשה מארה לי שהוא נוקב ומפרש: וגרשתיו – (שם) מן העולם ובלק לא אמר אלא ואגרשנו מן הארץ איני מבקש אלא להסיעם מעלי ובלעם היה שונאם יותר מבלק:

(ח) לינו פה הלילה – אין רוח הקודש שורה עליו אלא צליה וכן לכל נביאי חומות העולם ע"א וכן לבן צחלום הלילה שנאמר (צראשית לא) ויצא אלהים אל לבן הארמי צחלום הלילה. כאדם ההולך אצל פלגשו בהצבא: כאשר ידבר ה' אלי – אם ימליכני ללכת עם בני אדם כמותכם אלא עמכם שמא אין כבודו לתתי להלך אלא עם שרים גדולים מכם: וישצו – לשון עכבה:

(ט) מי האנשים האלה עמך – להטעותו צא (ר"ל) שרים דרכי ה' לדיקים ילכו צם ופושעים יכסלו צם כוונת הרש"י שאמר מי האנשים היתה לטובה ליכנס עמו בצדדים

נביא – מיכה פרק ה' יב' יד' פרק ו' א'

(יב) והברתי פסיליה ומצבותיה מקרבך ולא תשתחוה עוד למעשה ידך: (יב) ואשיצי צלמי עממיא וקמתהון מבינך ולא תשתעביד עוד לעובדי ידך:

(יג) ונתשתי אשיריה מקרבך והשמדתי ערריה: (יג) ואעקר שתילי עממיא מבינך ואשיצי בעלי דבבך:

(יד) ועשיתי באף ובחמה נקם את הגוים אשר לא שמעו: (יד) ואעביד ברגז ובחייא ית פורענות דין מן עממיא דלא קבילו אולפן אוריתא:

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

(א) שָׁמְעוּ נָא אֶת אֲשֶׁר יְהוָה אָמַר קוֹם רִיב אֶת הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת
קוֹלָךְ: (א) שָׁמְעוּ כַעַן יֵת דִּי אִמְר קוֹם דוֹן עִם טוֹרִיא וּישְׁמַעוּן רַמְתָּא קַלְךְ:

רש"י

(יג) והשמדתי עריד – ואשלי בעלי לבדך וכן (א) את ההרים – את האצות. הגבעות –
(ישעיה יד) ומלאו פני תבל ערים וכן (שמואל
א כח) ויהי עריד:
האמהות:

כתובים – תהילים פרק מג' ה' פרק מד' א'-ג'

(ה) מַה תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי וּמַה תִּתְהַמְּי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אֲוָדְנוּ
יְשׁוּעַת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי: (ה) מַה תִּתְמַכְּכִין נַפְשִׁי וּמַה תִּרְגְּשִׁי עָלַי אֲוִרִיכִי לְאֱלֹהֵי אֲרוֹם תוֹב אֲשַׁבְּחָנִיהָ
בַּפּוֹרְקָנִיהָ דַּמְּן קַרְמוּי דִּי הוּא אֱלֹהֵי:
(א) לְמַנְצַח לְבַנֵּי קַרְח מִשְׁבִּיל: (א) לְשַׁבְּחָא לְדוֹד עַל יִדְיָהוֹן דְּבַנֵּי קַרְח שְׁכֵלָא טַבָּא:
(ב) אֱלֹהִים בְּאֲזִינֵינוּ שְׁמַעְנוּ אָבוֹתֵינוּ סִפְרוּ לָנוּ פִּעֵל פְּעֵלְתָּ בִּימֵיהֶם בִּימֵי קָדָם:
(ב) יי באודננא שמענא אבהתנא אשתעיו לנא עובדא דעברתא בימיהון ביומיא די מלקדמין:
(ג) אַתָּה יְיָ דָּךְ גּוֹיִם הוֹרֵשֶׁת וְתִטְעֵם תְּרַע לְאֲמִים וְתִשְׁלַחֲם: (א) אַנְתָּ בִידָא דַּגְבוּרְתָךְ
עַמֵּיָא כְּנַעְנָאֵי תִרְכַּתָּא וְנַצְבַתְנוּן לְבֵית יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָהוֹן תְּבַרַת עַמֵּיָא וּפְסַדְתְנוּן:

רש"י

(ב) בַּאֲזִינֵינוּ שְׁמַעְנוּ – מִכָּאֵן אַתָּה לְמַד שְׁהִי
מְדַבְּרִים בְּנֵי קַרְח בְּשִׁבִיל דוֹרוֹת הַלְלוּ הַבָּאִים
אַחֲרֵיהֶם שְׁאִילוּ בְּשִׁבִיל עֲלָמָס לֹא הִיָּה לְהַם
לְוֹמַר אֲבוֹתֵינוּ סִפְרוּ לָנוּ שְׁהִרִי הַם עֲלָמָס רָאוּ
נְסִי הַמְדַבֵּר וְהִים וְהִירְדָן וּמִלְחָמוֹת יְהוֹשֻׁעַ כֶּךְ
(ג) תִּרַע לְאוֹמִים – הַרְעוֹת לְשַׁבְּעָה אוֹמוֹת
גְּדוּלוֹת וְשִׁלְחַתְם מִפְּנֵינוּ וְאַתָּה בִּידָךְ כַּחַד
הוֹרְשַׁתְם מִחוּד אֲרַכְס וְתִטְעַם לְאַבְרוֹתֵינוּ
בְּחוּכָה:

משנה – פסחים פרק ו'

(א) אֵלֹהֵי דְבָרִים בְּפִסְחָ דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת, שְׁחִיטָתוֹ וְזִרְיָקָת דָּמוֹ וּמַחוּי קָרְבָּיו
וְהַקָּטֵר חֲלָבָיו, אֲבָל צְלִיתוֹ וְהַדָּחַת קָרְבָּיו אֵינָן דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת. הַרְפָּכָתוֹ
וְהַבָּאָתוֹ מַחוּץ לְתַחוּם, וְחֲתִיבַת יְבֻלָּתוֹ, אֵין דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר, דוֹחִין:

רע"ב – (א) אלו דברים בפסח דוחין את
השבת – פסח דוחה את השבת, לנאמר
מועדו בפסח (במדבר ט) ויעשו בני ישראל
את הפסח במועדו, ונאמר מועדו בתמיד (שם)
כח) תשמרו להקריב לי במועדו, מה מועדו
האמור בתמיד דוחה את השבת שנאמר על
עולת התמיד, אף מועדו האמור בפסח דוחה
את השבת: שחיטתו וזריקת דמו – אי אפשר
לעשותו כלילה לכתוב (ויקרא ז) ביום לוֹתוֹ
להקריב, ביום ולא כלילה: מחוי – קינות,
כמו אכלה ומחתייה פיה (משלי ל) מחוי קרביו
דוחין את השבת, שלא יסריחו: כלייתו והדחת

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

דתנו בשלהי ערוצין חותכין יבלת צמקדקט, ההיא ציבקה דמפרך פרכא, ומתניתין דהכא בלחה. ואע"פ דכשחותכה צשינו או צידו כללחר יד הוא, אפילו הכי אסור בלחה דהוה ליה למעבדה מאתמוול: ר' אליעזר אומר דוחין – דסבר מכשירי מוה דוחים את הגזת, צמסכת גזת:

קרציו אינו דוחין – לאפשר משתחשך: הרבצתו – על כתפו להציאו דרך רשות הרבים לעזרה אע"פ שאין בו אלא איסור שבות, שהחי נושא את עצמו, אין דוחה, דהוה ליה למעבדה מאתמוול. וכן הבאתו מחוץ לתחום, וחתיכת יבלתו של קרבן פסח להסיר מומו, אע"פ שאין בו אלא איסור שבות, שחותכה צשינו או צידו, אינו דוחים. והא

(ב) אמר רבי אליעזר, והלא דין הוא, מה אם שחיטה שהיא משום מלאכה דוחה את השבת, אלו שהן משום שבות לא ידחו את השבת. אמר לו רבי יהושע, יום טוב יוכיח, שהתירו בו משום מלאכה, ואסרו בו משום שבות. אמר לו רבי אליעזר, מה זה, יהושע, מה ראיה רשות למצוה. השיב רבי עקיבא ואמר, הזאה תוכיח, שהיא מצוה והיא משום שבות ואינה דוחה את השבת. אף אתה אל תתמה על אלו, שאף על פי שהן מצוה והן משום שבות, לא ידחו את השבת. אמר לו רבי אליעזר, ועליה אני דן, ומה אם שחיטה שהיא משום מלאכה, דוחה את השבת. הזאה שהיא משום שבות, אינו דין שהדחה את השבת. אמר לו רבי עקיבא, או חלופי, מה אם הזאה שהיא משום שבות, אינה דוחה את השבת. שחיטה שהיא משום מלאכה, אינו דין שלא תדחה את השבת. אמר לו רבי אליעזר, עקיבא, עקרת מה שכתוב בתורה, (בין הערבים), במועדו (במדבר ט) בין בחל בין בשבת. אמר לו, רבי, הבא לי מועד לאלו במועד לשחיטה. כלל אמר רבי עקיבא, כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת, אינה דוחה את השבת. שחיטה שאי אפשר לעשותה מערב שבת, דוחה את השבת:

ערב הפסח, שאם לא יזה לא יעשה פסחו, ואפילו הכי אינו דוחה דהכי קים ליה לר' עקיבא דלח דחיא. והזאה שבות היא דמחזי כמאן דמתקן גברא: ועליה אני דן – וגם על הזאה אני חולק ואומר שהדחה ולא יעכבה מפסח, מקל וחומר זה בעצמו: אמר לו רבי עקיבא או חלופי – או אני אחליף את הדין. דפשיטא ליה דהזאה מעכבא וילפינן בקל וחומר מינה לשחיטה [שתעכב]: צמועדו – ויעשו בני ישראל את הפסח צמועדו (צמדבר ט): הבא לי מועד לאלו – שיהא להם זמן קבוע, כמו שקבע לשחיטה, הלכך כיון שלא קבע להם זמן ומצי למעבד מאתמוול, לא דחיא, והזאה נמי לאו מגופיה דפסח היא ולא כתיב ביה צמועדו. והלכה כרבי עקיבא:

רע"ב – (צ) שחיטה שהיא – אסורה בחולין צצת משום איסור מלאכה גמורה אף על פי כן דוחה את הגזת צפסח: אלו שהם משום שבות לא ידחו – צתמיהה: יום טוב יוכיח – שהתירו צו שחיטה וציסול שהוא אב מלאכה ומותרין להדיוט, ואסרו צו להציא דבר מחוץ לתחום ולאכלו, הואיל והיה אפשר לו מאתמוול ואף על גב דתחומין מדרבנן: מה ראה רשות למוה – אכילת הדיוט רשות היא, ולורך גבוה מוה היא, ואם העמידו חכמים איסור שבות שלהן צמקום רשות, יעמידוהו אף צמקום מוה. ור' יהושע סבר כל שמת יום טוב מוה היא ואפילו הכי אינו דוחה שבות: הזאה תוכיח שהיא מוה – צטמא מה שחל צציעי שלו להיות צצת

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

(ג) אימתי מביא חגיגה עמו, בזמן שהוא בא בחל בטהרה ובמעט. ובזמן שהוא בא בשבת במרבה ובטמאה, אין מביאין עמו חגיגה:

ואוכלין החגיגה תחלה כלי שיהיה הפסח גמר שביעתו: במרובה – שהיתה החזרה מועטת ודי להן בפסח לדו: ובטמאה – שרוב לבור טמאין, אין מביאין עמו חגיגה, שחגיגת יום ארבעה עשר רשות היא ולא חובה:

רע"ב – (ג) אימתי מביא חגיגה עמו – עם הפסח בארבעה עשר בניסן: בזמן שהוא בא בחול ובטהרה – לאע"ג לפסח דחי שבת וטומאה, חגיגה לא דחיא שבת: ובמועט – שהיה פסח מועט לאכילת בני חזרה,

(ד) חגיגה היתה באה מן הצאן, מן הבקר, מן הכבשים ומן העזים, מן הזבירים ומן הנקבות. ונאכלת לשני ימים ולילה אחד:

רע"ב – (ד) מן הבקר – מה שאין כן בפסח שאינו בא לא מן הבקר ולא מן הנקבות:

(ה) הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת, חיב עליו חטאת. ושאר כל הזבחים ששחטו לשם פסח, אם אינן ראויין, חיב. ואם ראויין הן, רבי אליעזר מחיב חטאת, ורבי יהושע פוטר. אמר רבי אליעזר, מה אם הפסח שהוא מתר לשמו, בששנה את שמו, חיב. זבחים שהן אסורין לשמן, בששנה את שמו, אינו דין שיהא חיב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת בפסח ששנהו לדבר אסור, תאמר בזבחים ששנן לדבר המתיר. אמר לו רבי אליעזר, אמורי צבור יוכיחו, שהן מתרין לשמן, והשוחרט לשמן, חיב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת באמורי צבור שיש להן קצבה, תאמר בפסח שאין לו קצבה. רבי מאיר אומר, אף השוחרט לשם אמורי צבור, פטור:

הנשחטים לשם פסח מכשיר להו ר' יהושע צפרק תמיד נשחט: מה אם הפסח – שמוותר לשחטו בשבת לשמו, שניה את שמו אודית מיהא לחייב חטאת כדקתני לעיל: ששינהו לדבר האסור – ששחטו לשם קרבנות אחרים שאסורים לשחטן בשבת: ששינהו לדבר המותר – ששחטו לשם דבר המותר לשחטו בשבת: אימורי לבור – קרבנות האמורים לבור בשבת כגון תמידים ומוספין ויכוחו שמוותרים לשחטן לשמן, והשוחט שאר זבחים לשמן בשבת חייב: שיש להן קצבה – שאינו רואה אחרים עסוקין בשחיטתו, וכיון שנשחט התמיד יודע הוא שאין לריק לשחוט עוד, הלכך אין זה טועה אלא שוגג ללא היה לו לטעות בדבר: תאמר בפסח שאין לו קצבה – דהכל כריכין לכך והרי הוא רואה אחרים הרבה עסוקים בכך וטרוד הוא להתעסק במנוה. ואפילו שחט הוא פסח כבר ומלא

רע"ב – (ה) הפסח ששחטו שלא לשמו – בארבעה עשר שחל להיות בשבת, וסבור כשם שמוותר לשמו כך מותר שלא לשמו: חייב חטאת – שחלל שבת בשוגג: אם אינן ראויין לפסח, כגון עגל או איל בן שתי שנים או נקבה. חייב עליו חטאת אם נתעלמה ממנו שבת או סבור שמוותר לשחוט זבחים אחרים לשם פסח בשבת, דהאי לאו טועה בדבר מנוה, דהכל יודעים שאין זה כשר לפסח: ואם ראויין הן – כגון זה בן שנה של שלמים ששחטו לשם פסח, דמתוך שהוא טרוד ובהול לשחוט פסחו טעה בדבר זה ולא נזכר שהקדישו לזבח אחר: ר' אליעזר מחייב חטאת – לאע"פ שטעה בדבר מנוה: ורבי יהושע פוטר – דקסבר טעה בדבר מנוה ועשה מנוה כל דהו פטור מחיוב חטאת שבה, וזה עשה מנוה שהקריב קרבן, לכל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים, ואף

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

זבח זה עומד בעזרה וכסבור שהוא פסח וסחטו לשם מי שהוא, טועה בדבר מצוה הוא: ר' מאיר אומר – השוחט בשבת זבחים

אחרים כל ימות השנה לשם אמורי לבזר פטור. והלכה כר' יהושע ואין הלכה כר' מאיר:

(ו) שְחָטוּ שְלֹא לְאוֹכְלָיו וְשְלֹא לְמִנְיָיו, לְעֶרְלִין וְלְטָמְאִין, חֵיב. לְאוֹכְלָיו וְשְלֹא לְאוֹכְלָיו, לְמִנְיָיו וְשְלֹא לְמִנְיָיו, לְמוֹלִין וְלְעֶרְלִין, לְטָהוֹרִים וְלְטָמְאִים, פְטוֹר. שְחָטוּ וְנִמְצָא בְעַל מוֹם, חֵיב. שְחָטוּ וְנִמְצָא טְרֵפָה בְּסִתְרָה, פְטוֹר. שְחָטוּ וְנִדְעוּ שְמִשְׁכּוֹ הַבְּעָלִים אֶת יָדָם, אוֹ שְמִתּוֹ אוֹ שְנִטְמָאוּ, פְטוֹר, מִפְּנֵי שְשִׁחַט בְּרִשׁוֹת:

רע"ב – (ו) לאוכליו ושלל לאוכליו פטור וכו' – דהא פסח כשר הוא, לאמרינן פרק תמיד נשחט להשחט לפסולים ולכשרים לא פסל: שחטו ונמצא בעל מום חייב – דשוגג הוא ולא אנוס שהיה לו ולבקריו: שמשכו

הבעלים את דים – ממנו קודם שחיטה ונמנו על אחי: או שמתו או שנטמאו – דעכשיו לא נתנה שבת לזכות אללם: פטור – שאנוס הוא, דלא היה יודע שכך הוא ולא היה לו לבדוק על כד:

גמרא – פסחים דף סח' ע"ב

אמר רבי אליעזר ומה אם שחיטה וכו': רבי יהושע לטעמיה דאמר שמחת יום טוב נמי מצוה היא דתניא רבי אליעזר אומר אין לו לאדם ביום טוב אלא או אוכל ושותה או יושב ושונה רבי יהושע אומר חלקהו חציו לאכילה ושותה וחציו לבית המדרש ואמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו כתוב אחד אומר עצרת לה' אלהיך וכתוב אחד אומר עצרת תהיה לכם רבי אליעזר סבר או כולו לה' או כולו לכם ורבי יהושע סבר חלקהו חציו לה' וחציו לכם: (עב"ם סימן) אמר רבי אלעזר הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מאי טעמא יום שניתנה בו תורה הוא אמר רבה הכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם מאי טעמא וקראת לשבת ענג אמר רב יוסף הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם מאי טעמא ימי משתה ושמחה כתיב ביה מר בריה דרבינא כולה שתא הוה יתיב בתעניתא לבר מעצרתא ופוריא ומעלי יומא דכיפורי עצרת יום שניתנה בו תורה פוריא ימי משתה ושמחה כתיב מעלי יומא דכיפורי דתני חייא בר רב מדפתי ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש וכי בתשעה (הם) מתענין והלא בעשירי מתענין אלא לומר לך כל האוכל ושותה בתשעה בו מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא רב ששת כל תלתין יומין מהדר ליה תלמודיה ותלי וקאי בעיברא דדשא ואמר חדאי נפשאי חדאי נפשאי לך קראי לך תנאי איני והאמר רבי אלעזר אילמלא

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

תורה לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי מעיקרא כי עביד איניש אדעתא דנפשיה קא עביד אמר רב אשי ולמאי דקאמר רבי אליעזר נמי יום טוב רשות אית ליה פירכא ומה יום טוב שהתיר בו מלאכה של רשות לא התיר שבות שעמה שבת שלא התיר בה אלא מלאכה של מצוה אינו דין שלא תתיר שבות שעמה ורבי אליעזר שבות דמצוה עדיף ליה:

רש"י על הגמרא

אין הגאה בתלמוד תורה אלא ללומדיה לדם אם לא בריתי של יומם ולילה, דהיינו תלמוד תורה, שכתוב בו (יהושע א) והגית בו יומם ולילה: אית ליה פירכא – למילתיה, דאמר מלאכת מלואה דוחה כל שכן שבות למלואה שפיר מהדר ליה ר' יהושע יום טוב יוכיח מקל וחומר, ומה שמחת יום טוב שהיא רשות והתרתה בו משום מלאכה לא התרתה בו משום שבות, שבת, שלא התרתה בה אלא מלאכת מלואה כגון שחיטת קרבנות כזור אינו דין שלא תתיר שבות, אפילו של מלואה: ור' אליעזר – אמר לך האי לאו קל וחומר הוא, דשבות מלואה עדיפא משבות דרשות, הלכך, יום טוב דשמחתו רשות גזרו על שבות שלה, אבל שבת, דלחייית מלאכה שבו משום מלואה היא לא גזרו חכמים בה על השבות לדחות את המלואה:

דבעינן נמי לכס – שישמח בו במאכל ומשתה, להראות שנות ומקובל יום זה לישראל שנתנה תורה בו: כל האוכל ושותה כו' – צפרק צתרא דיומא מוקמינן להא דרשא אליבא דמאן דאמר אין אדם מוזהר על תוספת עינוי להתחיל ולהתענות מצעוד יום, ואפילו למאן דאית ליה מוסיפין מחול על קודש מקרא אחרינא נפקא ליה מבחרינן ובקרינן תשבות, הלכך, כי אתא האי בתשעה להכי אתא והכי קאמר מה שאתם עושים בתשעה דהיינו אכילה ושתייה אני קורא עינוי: תילתא – שלישי לצטן, ומובחר הוא: עבדי לי – היה מלואה לאנשי ביתו להכין לו סעודה: אי לאו האי יומא – שלמדתי תורה ונתרוממתי הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף, ומה ביני לבינם: ותלי – נשען: חדאי נפשאי – שמחי נפשי: לך קראי לך תנאי – בשבילך וללורכך שניתה וקרית: איני – וכי

זוהר – בלק דף קצה' ע"ב

אמר רבי אלעזר, ארימית ידי בעלו לקמי מלכא קדישא. דהא תנינן, אסור ליה לבר נש לארמא ידוי לעילא, בר בעלו, ובברכאן ותחנננים למריה. דבתיב, (בראשית יד) הרימותי ידי אל יי אל עליון, ומתרגמינן, ארימית ידי בעלו, דהא אצבעאן דידין מלין עלאין אית בהו. והשתא אנא הכי עבידנא. ואמינא דכל מאן דאלין ארבע יסדר קמי מאריה, ועביד גרמיה ברעוהא, בתקונא דא בדיקא יאות, בתקונא דא לא תהדר עלותיה בריקניא: בקדמיתא עבד, לסדרא שבחא קמי מאריה, ולזמרא קמיה. ודא בתושבתן דקמי עלותא. ולבתר עבד, לבתר דצלי עלותא דעמידה, איהו עבדא דסדר

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

צְלוֹתָא דְמֵאֲרִיָּהּ. וּלְבַתֵּר עֲבָד, לְבַתֵּר דְּצַלִּי כָּל צְלוֹתֵיהּ, וְאֶזֶל לֵיהּ, וְעַל דָּא דְּוֹד תְּלַת זְמַנִּין עֲבַד גְּרַמְיָה בְּצְלוֹתָא דָּא עֲבָד. דְּכַתִּיב הוֹשִׁעַ עֲבָדָה אֶתְהָ אֱלֹהֵי. שְׂמַח נַפְשׁ עֲבָדָה. וּכְתִיב (תהלים פו) תִּנְהַ עֲזָרָה לְעֲבָדָה. הָא תְּלַת זְמַנִּין, אֲצַטְרִיךְ לְשׁוֹאָה גְּרַמְיָה עֲבָד:

לְבַתֵּר לְשׁוֹאָה גְּרַמְיָה גּוֹ אֵינּוֹן דְּמַסְרֵי נַפְשֵׁיהּוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמִיָּה, וְהֵינּוּ בִּיחֻדָּא דְּשִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל, דְּכָל מָאן דְּשׁוּי חֲכִי רְעוּתֵיהּ בְּהָאֵי קְרָא, אֶתְחַשֵּׁיב לֵיהּ כְּאֵלוּ מְסַר נַפְשֵׁיהּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמִיָּה:

לְבַתֵּר לְשׁוֹאָה גְּרַמְיָה עֲנִי, בְּזַמְנָא דְּעָאֵל וְדַפִּיק דְּשִׁין דְּרוּמֵי מְרוּמֵי, כַּד אָמַר אָמַת וַיְצִיב, (וסמ"ד) גְּאוּלָּה לְתַפְלָה. לְמַהוּי בְּצְלוֹתָא דְּעַמִּידָה, תְּבִיר לְבָא, עֲנִיָּא וּמַסְכְּנָא. וּלְשׁוֹאָה רְעוּתֵיהּ, לְאֶתְפַּלְלָא גּוֹ מַסְכְּנֵי, בְּתַבִּירוֹ דְּלְבָא, בְּמֵאִיכוּ דְּנַפְשָׁא:

לְבַתֵּר לְשׁוֹאָה גְּרַמְיָה גּוֹ חֲסִידִים, בְּשׁוּמַע תְּפִלָּה, לְפָרְשָׁא חֲטָאוּי. דְּהֲכִי אֲצַטְרִיךְ יְחִיד בְּשׁוּמַע תְּפִלָּה, בְּגִין לְאֶתְדַבְּקָא בִּימִינָא, דְּפִשׁוּטָה לְקַבְּלָא לְאֵינּוֹן דְּתַבִּין, וּכְדִין אֲקָרִי חֲסִיד, הָא אַרְבַּע אֲלִין כְּדָקָא יָאוּת:

מָאן כְּלִיל לְכָל חֲנִי, הַהוּא דְּקָא אֲצַטְרִיךְ לְכַלְלָא לִוָּן, וְהָאֵי אִיהוּ עֲבָד, דְּאֲכַלִּיל לְכָל שְׂאָר. תְּלַת עֲבָדִין אֵינּוֹן בְּתַלְתָּ דּוּכְתִּין, וּכְלָהוּ חַד. וְעַלִּיָּהּוּ כְּתִיב, הִנֵּה כְּעִינֵי עֲבָדִים אֵל יָד אֲדוּנִיָּהֶם וְגוֹ'. בֵּין עֲבָד לְעֲבָד אֵינּוֹן אַחֲרָנִין. בֵּין עֲבָד קְדַמָּא, לְעֲבָד תַּנְיִנָּא, אִית לֵיהּ לְמַמְסַר נַפְשֵׁיהּ עַל יְחֻדָּא דְּקְדוּשַׁת שְׁמִיָּה, וּלְשׁוֹאָה גְּרַמְיָה עֲנִי וּמַסְכְּנָא בְּצְלוֹתָא דְּעַמִּידָה, וּלְשׁוֹאָה גְּרַמְיָה גּוֹ חֲסִידִים בְּשׁוּמַע תְּפִלָּה. עֲבָד תְּלִיתָאָה בְּתַר דְּסִיִּים וְסִדֵּר כְּלָא:

תַּנּוּ, בְּהֵיאָא שְׁעֵתָא דְּסִדֵּר בְּרַ נֶשׁ כָּל חֲנִי סְדוּרִין אַרְבַּע, בְּרַעוּ דְּלְבָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִיחָא קַמִּיהּ, וּפְרִישׁ יְמִינֵיהּ עֲלֵיהּ, בְּהֵיאָא עֲבָד תְּלִיתָאָה, וְקָרָא עֲלֵיהּ וְאָמַר לֵיהּ, עֲבָדֵי אֶתְהָ, דְּכַתִּיב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֶתְהָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר. וְדָאֵי צְלוֹתָא (דף קצ"ו ע"א) דְּהָאֵי בְּרַ נֶשׁ, לָא תְּהַדְּר בְּרִיקְנֵיָא לְעֵלְמִין. אֶתְהָ רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה:

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק י'

(יב) כל מקום שהיחיד חוזר ומתפלל ש"ץ חוזר ומתפלל אם טעה כמותו בעת שמתפלל בקול רם חוץ משחרית של ראש חדש שאם שכח ש"ץ ולא הזכיר יעלה ויבא עד שהשלים תפלתו אין מחזירין אותו מפני טורח ציבור שהרי תפלת המוספין לפניו שהוא מזכיר בה ראש חדש:

(יג) עשרה ימים שמראש השנה עד יום הכפורים טעה וחתם בהם בברכה שלישית האל הקדוש חוזר לראש טעה וחתם בעשתי עשרה מלך אוהב צדקה ומשפט חוזר לתחלת הברכה וחותם בה המלך המשפט ומתפלל והולך על הסדר ואם לא נזכר אלא עד שהשלים כל תפלתו חוזר לראש אחד יחיד ואחד שליח ציבור:

חק לישראל – פרשת בלק יום ב'

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רזאל, צדיקה בת שרה ז"ל.